

ACIL SERVİSTE KLİNİK TOKSİKOLOJİ

**Editörler
Aslı ŞENER
Arife ERDOĞAN**

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7354-47-9

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Acil Serviste Klinik Toksikoloji

Yayıncı Sertifika No

47518

Editörler

Aslı ŞENER

ORCID iD: 0000-0002-2107-9438

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Arife ERDOĞAN

ORCID iD: 0000-0003-2488-2012

Bisac Code

MED096000

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.38

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Acil Tıp çok kompleks, dinamik ve geniş bir uzmanlık alanıdır. Hastaları çok geniş spektrumda incelemek zorundadır. Zehirlenmeler de; tüm dünyada acil servislere sık başvuru nedenlerinden birisidir. Klinik toksikoloji; akut ve kronik zehirlenmelerin önlenmesi, tanısı, izlenmesi, değerlendirilmesi ve tedavisini içeren bir bilim dalıdır. Bunun için acil serviste klinik toksikoloji çok önemlidir. Zehirlenmelerde hızlı ve doğru tanı ile birlikte doğru tedavi uygulanması mortalite ve morbidite için önemlidir.

Paracelsus'un da söylediği gibi; “*Her madde toksiktir. Toksik olmayan madde yoktur; zehir ile ilacı ayıran dozdur*”.

Biz de tüm bunlardan yola çıkarak acil tıp uzmanları olarak, klinik toksikoloji bilgilerinin acil servislerde daha yararlı ve anlaşılır şekilde kullanılabilmesi için bu kitabı yazmaya karar verdik. Acil servislerde en çok gördüğümüz maddele-ri ve bunlara yapmamız gereken güncel tedavileri ön plana çıkardık. Tüm insanlığın, ama en çok sağlık çalışanlarının etkilendiği ve yorulduğu bu pandemi döneminde, hem aktif olarak pandemi ile savaşıp hem de kitabın her aşamasına katkı sağlayan tüm meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Hayatım boyunca yanımda olan sevgili eşime ve aileme tüm destekleri için teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm Zehirlenmelerde Hastane Öncesi Yaklaşımlar ve Ulusal Zehir Danışma Merkezi (UZEM) İşleyişi 1
Kerim ABATAY
2. Bölüm Zehirlenmelerde Toksikolojik Analiz İçin Örneklerin Alınma ve Saklanma Koşulları 9
Ürke Selen SAĞLAM
3. Bölüm Zehirlenmiş Hastaya Genel Yaklaşım..... 17
Muhammet HACIMUSTAFAOĞLU
4. Bölüm Toksidromlar 29
Ali HALICI
Emrah ARI
5. Bölüm Zehirlenen Hastaya Yaklaşımda Dekontaminasyon Yöntemleri 41
Duygu FERREK EMİR
6. Bölüm Zehirlenmelerde Tanı Yöntemleri 49
Alpay TUNCAR
7. Bölüm Zehirlenen Hastada Görüntüleme Yöntemleri ve Zamanı.....65
Adnan KARADAŞ
Duygu FERREK EMİR
8. Bölüm Antidot Tedavileri.....71
Halil İbrahim AKDOĞAN
9. Bölüm Zehirlenmelerde İntralipid Tedavi Yaklaşımı.....81
Halil ÖLMEZ

10. Bölüm	Zehirlenmelerde Ekstrakorporeal Tedavi Yaklaşımları.....	89
	Gülsüm ÇALIŞKAN GÜNAY	
11. Bölüm	Zehirlenmelerde Mekanik Ventilasyon ve Yoğun Bakım İlkeleri.....	99
	İlker KAÇER	
12. Bölüm	Salisilat Zehirlenmeleri	111
	Hüseyin ACAR	
13. Bölüm	Parasetamol (Asetaminofen) Zehirlenmeleri.....	125
	Abdullah ERCAN	
14. Bölüm	Non- Steroid Anti-İnflamatuar İlaç Zehirlenmeleri.....	139
	Yurdağül ÇETİN ŞEKER	
15. Bölüm	Antibiyotik İlaç Zehirlenmeleri	151
	Giray ALTUNOK	
16. Bölüm	Antiviral İlaç Zehirlenmeleri	167
	Ahmet ÇAĞLAR	
17. Bölüm	Antifungal İlaç Zehirlenmeleri.....	181
	Seray TÜRKMEN	
18. Bölüm	Lokal Anestezik İlaç Zehirlenmeleri.....	191
	Ertan ARARAT	
19. Bölüm	Beta Bloker Zehirlenmeleri	201
	Cüneyt ARIKAN	
20. Bölüm	Kalsiyum Kanal Blokörleri Zehirlenmeleri	211
	Abdurrahman YILMAZ	
21. Bölüm	Kardiyak Glikozid Zehirlenmeleri	223
	Sinan GÖRGÜLÜ	

22. Bölüm Antidepresan İlaç Zehirlenmeleri 235
İrfan BASMACI
23. Bölüm Antikonvülzan İlaç Zehirlenmeleri 251
Semih ERİTEN
24. Bölüm Kokain: Akut Zehirlenme 265
Ejder Saylav BORA
25. Bölüm Sempatomimetik İlaç Zehirlenmeleri 277
Semih ERİTEN
26. Bölüm Sokak İlaçları 293
Berkant ÖZTÜRK
27. Bölüm Tipik/Atipik Antipsikotik İlaç Zehirlenmeleri.....307
Akif YARKAÇ
28. Bölüm Kanabinoid Zehirlenmeleri.....323
Sema ÖZTÜRK
29. Bölüm Sedatif ve Hipnotik İlaç Zehirlenmeleri.....329
Cansu DOĞAN
30. Bölüm Opioid Zehirlenmeleri.....345
Mustafa Uğur GÖKTAŞ
İlker ESKİ
31. Bölüm Alkol Zehirlenmeleri.....357
Yaşar ÇATAL
32. Bölüm Warfarin/Yeni Nesil Oral Antikoagülan ve
K-Vitamini Zehirlenmeleri.....375
Hakan GÜNER
33. Bölüm Vitamin İlaçları ve Bitkisel Ürün Zehirlenmeleri.....381
Eşref GENÇ

34. Bölüm	Metal ve Metaloid Zehirlenmeleri.....	391
	Nezih KAVAK	
35. Bölüm	Pestisid, İnsektisid ve Herbisidler	401
	Fethi Ahmet ATILGAN	
36. Bölüm	Karbon Monoksit, Çakmak Gazı ve Diğer İnhaler Gaz Zehirlenmeleri.....	427
	Fatma Nihal ÖZMEN	
37. Bölüm	Mantar Zehirlenmeleri	443
	Sinan YILDIRIM	
38. Bölüm	Antidiyabetik İlaçlarla Zehirlenmeler	451
	Salih KOCAOĞLU	
39. Bölüm	Tiroid ve Antitiroid İlaçlarla Zehirlenmeler	463
	Salih KOCAOĞLU	
40. Bölüm	Kolşisin Zehirlenmesi.....	473
	Salih KOCAOĞLU	

YAZARLAR

Uzm. Dr. Kerim ABATAY

Muş İl Sağlık Müdürlüğü
ORCID iD: 0000-0003-4936-3665

Uzm. Dr. Hüseyin ACAR

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Atatürk Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-1905-7133

Uzm. Dr. Halil İbrahim AKDOĞAN

Tokat Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9617-167X

Uzm. Dr. Giray ALTUNOK

Ersin Arslan Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9053-1160

Uzm. Dr. Ertan ARARAT

Uşak Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-1504-8747

Uzm. Dr. Emrah ARI

Etimesgut Şehit Sait Ertürk Devlet
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4006-380X

Uzm. Dr. Cüneyt ARIKAN

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Atatürk Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6823-5357

Uzm. Dr. Fethi Ahmet ATILGAN

Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3709-9636

Uzm. Dr. İrfan BASMACI

Yedikule Surp Pırgıç Ermeni
Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0105-9656

Uzm. Dr. Ahmet ÇAĞLAR

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0161-1167

Uzm. Dr. Gülsüm ÇALIŞKAN GÜNAY

Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Acil Servis Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8660-8970

Uzm. Dr. Yaşar ÇATAL

Kayseri Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,
ORCID iD: 0000-0001-9322-0181

Uzm. Dr. Yurdagül ÇETİN ŞEKER

Muş Devlet Hastanesi, Acil Tıp
Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3809-9398

Uzm. Dr. Cansu DOĞAN

Pamukkale Üniversitesi Acil Servis
AD
ORCID iD: 0000-0001-7445-875X

Uzm. Dr. Abdullah ERCAN

Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4742-3118

Uzm. Dr. Semih ERİTEN

Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8516-372X

Ass. Dr. İlker Eski

Haseki Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9653-7958

Uzm. Dr. Duygu FEREK EMİR

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-4024-7468

Uzm. Dr. Eşref GENÇ

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Evliya Çelebi Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-5340-0601

Uzm. Dr. Mustafa Uğur GÖKTAŞ

Haseki Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-5626-625X

Uzm. Dr. Sinan GÖRGÜLÜ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-8116-7632

Uzm. Dr. Hakan GÜNER

Midyat Devlet Hastanesi, Acil Tıp
Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-7045-3206

**Uzm. Dr. Muhammet
HACIMUSTAFAOĞLU**

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6368-6853

Uzm. Dr. Ali HALICI

Polatlı Duatepe Devlet Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-1392-4694

Uzm. Dr. İlker KAÇER

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9653-7958

Uzm. Dr. Adnan KARADAŞ

Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8987-5185

Uzm. Dr. Nezh KAVAK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Dışkapı
Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-2751-0046

Dr. Öğr. Üyesi Salih KOCAOĞLU

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi
Sağlık Uygulama ve Araştırma
Hastanesi Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-3757-2611

Uzm. Dr. Halil ÖLMEZ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-7191-8167

Uzm. Dr. Fatma Nihal ÖZMEN

*Iğdır Devlet Hastanesi, Acil Tıp
Bölümü*
ORCID iD: 0000-0001-7745-8093

Uzm. Dr. Sema ÖZTÜRK

*Aksaray Üniversitesi Aksaray Eğitim
ve Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü*
ORCID iD: 0000-0001-8337-1533

Uzm. Dr. Ürke Selen SAĞLAM

*Bakırçay Üniversitesi Çiğli Eğitim
Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,*
ORCID iD: 0000-0001-8800-031X

Uzm. Dr. Ejder SAYLAV BORA

*İzmir Atatürk Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü*
ORCID iD: 0000-0002-2448-2337

Uzm. Dr. Alpay TUNCAR

*Mardin Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,*
ORCID iD: 0000-0002-3889-819X

Uzm. Dr. Seray TÜRKMEN

*Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir
Hastanesi,
Anestezi ve Reanimasyon Bölümü*
ORCID iD: 0000-0003-3894-9986

Uzm. Dr. Akif YARKAÇ

*Şanlıurfa Birecik Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü*
ORCID iD: 0000-0002-2529-8064

Uzm. Dr. Sinan YILDIRIM

*Çanakkale Mehmet Akif Ersoy
Devlet Hastanesi
Acil Tıp Bölümü*
ORCID iD: 0000-0001-8191-168X

**Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman
YILMAZ**

*Uşak Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp AD.*
ORCID iD: 0000-0001-8024-8951